

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

10.07.2025р.

Одеса

№ 65/30-рк/к

Комунальне підприємство
«Петропавлівський сількомунгосп»
«Інформація, доступ до якої
обмежено»

Про припинення дій, які містять ознаки
порушення законодавства про захист
економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії комунального підприємства «Петропавлівський сількомунгосп», які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, редакція яких не відповідає умовам Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Комунальне підприємство «Петропавлівський сількомунгосп» (далі – КП «Петропавлівський сількомунгосп»): «Інформація, доступ до якої обмежено», ідентифікаційний код юридичної особи – «Інформація, доступ до якої обмежено», дата заснування юридичної особи - 05.12.2007.
- (3) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, КП «Петропавлівський сількомунгосп» здійснює діяльність за кодами КВЕД: є «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (4) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Петропавлівський сількомунгосп» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (5) Відповідно до статей 3, 7, 12, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного

комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснюється в межах Одеської області державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональних ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (6) Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) надіслано вимоги КП «Петропавлівський сількомунгосп» від 05.03.2025 № 65-02/1003е про надання інформації.
- (7) Відділенням отримано відповідь КП «Петропавлівський сількомунгосп» листом від 26.03.2025 № 350 (вх. № 65-01/910 від 01.04.2025).

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (8) Аналіз та дослідження становища КП «Петропавлівський сількомунгосп» на ринку послуги з централізованого водопостачання здійснювались відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

4.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- (9) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання:

- (10) Згідно з пунктом 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (11) Об'єктом аналізу є КП «Петропавлівський сількомунгосп» – суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуги з централізованого водопостачання.

4.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання.

- (12) Об'єктом аналізу є послуга з централізованого водопостачання.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- (13) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (14) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Петропавлівський сількомунгосп» є послуга з централізованого водопостачання.
- (15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.2.2. Споживчі характеристики.

- (16) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (17) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово - комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (18) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послугу з централізованого водопостачання віднесено до комунальних послуг.
- (19) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:
- *централізоване питне водопостачання* - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (20) Основною споживчою властивістю послуги з централізованого водопостачання є її надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

4.2.3. Умови споживання.

- (21) Умови споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначені Законами України «Про житлово-комунальні послуги», «Про питну воду та питне водопостачання», постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення», Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово - комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627.
- (22) Вказаними нормативно-правовими актами передбачено надання послуги з централізованого водопостачання виключно на договірних засадах.
- (23) Послуга з централізованого водопостачання надається споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (24) Таким чином умовами споживання послуги є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуги з централізованого водопостачання.

4.2.4. Умови реалізації.

- (25) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг централізованого водопостачання підлягає ліцензуванню.
- (26) Надання послуги з централізованого водопостачання можливе лише при наявності дозволу на спеціальне водокористування у відповідності до Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 321.
- (27) КП «Петропавлівський сількомунгосп» діє на підставі дозволу на спеціальне водокористування Державного агентства водних ресурсів України від «Інформація, доступ до якої обмежено» (строком дії – до «Інформація, доступ до якої обмежено»), має ліцензію Одеської обласної державної адміністрації (вид діяльності – централізоване водопостачання), надану рішенням від «Інформація, доступ до якої обмежено», та є виконавцем послуги з централізованого водопостачання та, відповідно, забезпечує її розповсюдження в межах системи комунального водопостачання, що знаходяться на балансі КП «Петропавлівський сількомунгосп».

- (28) Послуга з централізованого водопостачання надається із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (29) КП «Петропавлівський сількомунгосп», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання, є суб'єктом природної монополії та відповідно внесено до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://amcu.gov.ua> станом на 31.05.2025.
- (30) Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (31) Виконавець послуги з централізованого водопостачання зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачами договори відповідно до обраної моделі договірних відносин.
- 4.2.5. Ціна.
- (32) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (33) Законом України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (34) Частиною першою статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (35) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (36) Тобто, тарифи на послугу з централізованого водопостачання для КП «Петропавлівський сількомунгосп» затверджуються рішенням Петропавлівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області.
- (37) Так, рішенням Петропавлівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області «Про затвердження тарифів на послуги централізованого водопостачання та встановлення норм споживання питної води та затвердження договорів на території Петропавлівської сільської ради» від 25.06.2021 № 563 встановлено з 01.07.2021 тарифи на послугу з централізованого водопостачання: для населення – 20,00 грн. за куб.м., для бюджетних установ – 20,00 грн. за куб.м.; для споживачів державних установ та інших - 25,0 грн. за куб.м.
- (38) Тарифи, встановлені вище зазначеним рішенням, є діючими.
- (39) Отже, кінцеві споживачі послуги з централізованого водопостачання не мають можливості впливу на ціну послуги, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідну послугу, оскільки тарифи на цю послугу затверджує Петропавлівська сільська рада Білгород-Дністровського району Одеської області.
- (40) Таким чином, послуга з централізованого водопостачання надається КП «Петропавлівський сількомунгосп» на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Петропавлівський сількомунгосп».

4.2.6. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів).

- (41) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:
- *підприємство питного водопостачання* - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
 - *споживач питної води* - юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.
- (42) Виробником (виконавцем) послуги з централізованого водопостачання є КП «Петропавлівський сількомунгосп».
- (43) Споживачами послуги з централізованого водопостачання є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від КП «Петропавлівський сількомунгосп» послугу з централізованого водопостачання.
- 4.3. Визначення товарних меж ринку.
- (44) Відповідно до пункту 1.3. Методики:
- товар – це будь – який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери);
 - товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (45) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (46) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (47) При проведенні дослідження враховується, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (48) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (49) Послуга з централізованого водопостачання за споживчими властивостями, умовами використання, технічними характеристиками тощо не має товарів – замінників.
- (50) Споживач може отримати вказану послугу лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання на визначеній території, де обслуговуються мережі водопостачання.
- (51) Оскільки послуга з централізованого водопостачання є послугою, яка не має замінників, відтак, у споживачів цієї послуги відсутня альтернатива.

- (52) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуга з централізованого водопостачання.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринків.

- (53) Відповідно до пункту 1.3. Методики територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (54) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (55) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- *система централізованого водопостачання* - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
 - *місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання* - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (56) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуги з централізованого водопостачання є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даної послуги є наявність діючої системи централізованого водопостачання.
- (57) Особливістю послуги з централізованого водопостачання є її отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність за місцем знаходження діючих водопостачальних мереж.
- (58) За інформацією КП «Петропавлівський сількомунгосп» в період 2024 - 2025 років комунальне підприємство послугу з централізованого водопостачання надає на території сіл Петропавлівка, Фараонівка, Пшеничне, Старосілля, Міняйлівка, Фуратівка та Олександрівка Білгород-Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Петропавлівський сількомунгосп».
- (59) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання є територія сіл Петропавлівка, Фараонівка, Пшеничне, Старосілля, Міняйлівка, Фуратівка та Олександрівка Білгород-Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Петропавлівський сількомунгосп».
- 4.5. Часові межі ринку.
- (60) Відповідно до пункту 1.3. Методики часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (61) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (62) Стаття 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» закріплює, що пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.

- (63) Протягом 2024 - 2025 років КП «Петропавлівський сількомунгосп» укладало договори про надання послуги з централізованого водопостачання, які є діючими станом на червень 2025 року, зважаючи на їх щорічну пролонгацію в передбаченому даними договорами порядку (окрім випадків розірвання договору або випадків його перегляду однією із сторін, коли вона письмово заявить про це іншій стороні договору у встановлений строк) та надавало послугу з централізованого водопостачання.
- (64) КП «Петропавлівський сількомунгосп» залишається єдиним надавачем послуги з централізованого водопостачання у територіальних (географічних) межах сіл Петропавлівка, Фараонівка, Пшеничне, Старосілля, Міняйлівка, Фуратівка та Олександрівка Білгород-Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Петропавлівський сількомунгосп».
- (65) Протягом 2024 року та січня - червня 2025 року сукупність товарно-грошових відносин між КП «Петропавлівський сількомунгосп» та споживачами послуги з централізованого водопостачання в межах території сіл Петропавлівка, Фараонівка, Пшеничне, Старосілля, Міняйлівка, Фуратівка та Олександрівка Білгород-Дністровського району Одеської області, не зазнала істотних змін.
- (66) У зв'язку з вищевикладеним, часовими межами даного ринку визначено період 2024 року та січня - червня 2025 року.

4.6. Визначення потенційних конкурентів.

- (67) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання:
- які мають матеріально — технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
 - які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
 - нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (68) Зважаючи на специфіку послуги з централізованого водопостачання та її технологічну особливість, надання зазначеної послуги можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання послуги з централізованого водопостачання, отримання дозволу на спеціальне водокористування та ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуги з централізованого водопостачання.
- (69) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (70) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (71) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуги з централізованого водопостачання, а також враховуючи те, що ринок послуги з централізованого водопостачання знаходиться в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (72) З огляду на зазначене, у КП «Петропавлівський сількомунгосп» у період 2024 року та січня - червня 2025 року відсутні конкуренти на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах сіл Петропавлівка, Фараонівка, Пшеничне, Старосілля, Міняйлівка, Фуратівка та Олександрівка Білгород-Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Петропавлівський сількомунгосп».

4.7.Визначення бар'єрів вступу на ринок.

- (73) Згідно з пунктом 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (74) Отже, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуги з централізованого водопостачання є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуги з централізованого водопостачання, а також наявність власних або орендованих мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуги з централізованого водопостачання, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

4.8. Встановлення монопольного (домінуючого) становища.

- (75) Відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку в нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пілг чи інших обставин.
- (76) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (77) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «Петропавлівський сількомунгосп», яке є єдиним надавачем послуги з централізованого водопостачання на території сіл Петропавлівка, Фараонівка, Пшеничне, Старосілля, Міняйлівка, Фуратівка та Олександрівка Білгород-Дністровського району Одеської області, диктувати свої умови при продажу товару є ознакою ринкової влади.
- (78) Враховуючи вищезазначене, КП «Петропавлівський сількомунгосп» у період 2024 року та січня - червня 2025 року на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах сіл Петропавлівка, Фараонівка, Пшеничне, Старосілля, Міняйлівка, Фуратівка та Олександрівка Білгород-Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Петропавлівський сількомунгосп» має ознаки такого, що займає монопольне (домінуюче) становище, оскільки на цьому ринку не має жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (79) В ході здійснення Відділенням в межах Одеської області державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання та органами місцевого самоврядування законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, за результатом аналізу інформації та документів, що були надані КП «Петропавлівський сількомунгосп», встановлено наступне.
- (80) КП «Петропавлівський сількомунгосп» листом від 26.03.2025 № 350 (вх. № 65-01/910 від 01.04.2025) повідомило, що у 2024 році кількість укладених договорів про надання послуг з централізованого водопостачання склала «Інформація, доступ до якої обмежено» (з фізичними особами); «Інформація, доступ до якої обмежено» (з юридичними особами); у 2025 році – «Інформація, доступ до якої обмежено» (з юридичними особами).

- (81) Кількість споживачів послуги з централізованого водопостачання КП «Петропавлівський сількомунгосп» за період 2024 року становить – «Інформація, доступ до якої обмежено»; 2025 року - «Інформація, доступ до якої обмежено» абонентів.
- (82) Крім того, листом від 26.03.2025 № 350 (вх. № 65-01/910 від 01.04.2025) КП «Петропавлівський сількомунгосп» надало Відділенню копії договорів, укладених у 2024-2025 роках зі споживачами про надання відповідної послуги, які є діючими.
- (83) Відділенням досліджені умови наступних діючих договорів, укладених КП «Петропавлівський сількомунгосп», за якими споживачам надавались послуги з централізованого водопостачання:

№ з/п	Дата та № договору	Назва договору	Замовник	Адреса замовника
<i>Юридичні особи</i>				
1	«Інформація, доступ до якої обмежено»	Про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
2	«Інформація, доступ до якої обмежено»	Про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
3	«Інформація, доступ до якої обмежено»	Про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
4	«Інформація, доступ до якої обмежено»	Про надання послуг з централізованого питного водопостачання	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
5	«Інформація, доступ до якої обмежено»	Про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
<i>Фізичні особи</i>				
1	«Інформація, доступ до якої обмежено»	Договір з індивідуальним споживачем будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
2	«Інформація, доступ до якої обмежено»	Договір з індивідуальним споживачем будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»

		централізованого водовідведення		
3	«Інформація, доступ до якої обмежено»	Договір з індивідуальним споживачем будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»

- (84) Відділенням встановлено, що умови діючих договорів, укладених КП «Петропавлівський сількомунгосп» з юридичними особами, не відповідають умовам Типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами) (далі – Типовий договір).
- (85) Так, до прикладу, за результатом аналізу договору «Про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» від «Інформація, доступ до якої обмежено», укладеного з «Інформація, доступ до якої обмежено», виявлено наступне:

Умови Типового договору Договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення	Умови договору в редакції КП «Петропавлівський сількомунгосп»	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.	Не передбачено	Відсутність у договорах визначеного строку проведення виконавцем аварійно – відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, в які споживачі може бути позбавлені можливості вчасного отримання послуги, що може призвести до ущемлення їх інтересів.
п. 12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315 (далі - Методика розподілу).	Не передбачено	Відсутність у договорах визначення порядку ведення комерційного обліку наданої послуги у відповідності до Методики розподілу, у зв'язку з відсутністю можливості використання даних вузла комерційного обліку спожитої послуги, може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надану послугу та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів.
п.14. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з	Не передбачено	Відсутність у договорі законодавчо встановлених

<p>його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках).</p> <p>Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого.</p> <p>П. 15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу.</p> <p>Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку.</p> <p>Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.</p>		<p>періодів відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою, ремонтом, перевіркою, а також відсутність у договорі механізму комерційного обліку спожитих послуг на час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою, встановленого положеннями Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22.11.2018 № 315, яка безпосередньо визначає порядок розподілу між споживачами спожитих у будівлі/будинку послуг з централізованого водопостачання, обсяг споживання яких визначений за допомогою вузла (вузлів) комерційного обліку або розрахунково у разі його (їх) відсутності, тимчасового виходу з ладу або втрати, та послуги з централізованого водовідведення, обсяг споживання якої визначається відповідно до обсягу споживання інших комунальних послуг, може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді необґрунтованого нарахування плати за послуги та, як наслідок, до його додаткових фінансових витрат.</p>
<p>П. 16. Зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку виконавцем щомісяця ___ числа з ___ до ___ години в присутності споживача (його представника), крім випадків, коли зняття таких показань здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань або</p> <p>(вказати інший спосіб)</p> <p>У разі коли зняття показань вузла (вузлів) комерційного обліку послуг здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань, таке зняття може здійснюватися без присутності споживача (його представника).</p> <p>У такому разі виконавець зобов'язаний забезпечити можливість самостійного (без додаткового</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорі механізму та періоду показань вузла (вузлів) комерційного обліку може призвести до необґрунтованого нарахування плати споживачу за фактично не спожитий обсяг послуг.</p>

<p>звернення до виконавця в кожному окремому випадку) ознайомлення з показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку споживачем шляхом опублікування на веб-сайті виконавця, зазначення в рахунках на оплату послуги та/або через електронну систему обліку розрахунків споживача.</p>		
<p>п.17. У разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої в будівлі, приймається середньодобове споживання послуг в будівлі протягом попередніх 12 місяців, а у разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання, але не менше 15 днів.</p> <p>Після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку виконавець зобов'язаний провести перерахунок із споживачем. Перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано у встановленому порядку інформацію про невідповідність обсягу спожитих послуг, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність порядку для визначення обсягу спожитої послуги за відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань, може призвести до надмірного нарахування таким споживачам плати за фактично отриману послугу, а відтак до ущемлення їх інтересів у вигляді додаткових фінансових витрат.</p>
<p>п. 20. У разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну цін/тарифів на послугу з централізованого водопостачання та/або на послугу з централізованого водовідведення виконавець <u>у строк, що не перевищує 15 днів</u> з дати введення її у дію, повідомляє про це споживачу з посиланням на рішення відповідного органу.</p> <p>У разі зміни зазначених тарифів протягом строку дії цього договору <u>новий розмір тарифів застосовується з моменту його введення в дію</u> без внесення сторонами додаткових змін до цього договору. <u>Виконавець зобов'язаний забезпечити їх оприлюднення на офіційному веб-сайті.</u></p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах положень щодо строку та способу повідомлення виконавцем послуги споживачів про зміну тарифів на послугу, а також відсутність положень щодо строків введення в дію нового тарифу, позбавляє споживачів права у встановлений законодавством строк та спосіб бути поінформованими про зміну тарифу, строку введення в дію нового тарифу та може призвести до ущемлення їх інтересів у вигляді нарахування завищеної плати за спожиту послугу.</p>
<p>п. 22. Виконавець формує та надає споживачу рахунок на оплату спожитих послуг не пізніше ніж за десять днів до граничного строку внесення плати за спожиту послугу.</p> <p>Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорі законодавчо встановленого строку для надання виконавцем послуг споживачу рахунку на оплату спожитих послуг, а також способу його надання споживачу, може призвести до ущемлення його інтересів у вигляді обмеження прав споживача на вчасне</p>

систем обліку розрахунків споживачів.		отримання у визначений спосіб інформації про суми нарахувань та/або заборгованості за спожиті послуги.
п.26. Плата за послугу не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови Типового договору може призвести до ущемлення інтересів споживача в частині неправомірного нарахування додаткової плати за спожиту послугу, без врахування часу законодавчо визначених перерв.
<p>П. 27 Споживач має право:</p> <p>3) на відшкодування збитків, завданих його майну, шкоди, заподіяної його життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг та незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна);</p> <p>4) на усунення протягом строку, встановленого договором або законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг;</p> <p>5) на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за послуги у разі їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості;</p> <p>6) отримувати від виконавця штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>10) розірвання договору про надання послуг за умови попередження про це виконавця не менш як за два місяці до дати розірвання договору та допуску виконавця для здійснення технічного припинення надання послуг.</p>	Не передбачено	Звуження кола законодавчо встановлених прав споживача послуги може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді затримання отримання послуг, отримання послуг неналежної якості або до додаткових фінансових витрат
<p>п.30. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором;</p> <p>14) відшкодувати збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання</p>	Не передбачено	Звуження кола законодавчо встановлених обов'язків виконавця послуг може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді неотримання споживачами компенсації від виконавця послуги за невиконання його обов'язків.

<p>послуги та незаконного проникнення в належну йому будівлю (приміщення у будівлі).</p>		
<p><i>Відповідальність сторін за порушення умов договору</i></p> <p>п. 32.</p> <p>У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу.</p> <p>Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу.</p> <p>Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p>	<p><i>Відповідальність сторін:</i></p> <p>5.1 Споживач несе відповідальність згідно із законодавством і цим договором за:</p> <p>2) несвоєчасне внесення платежів за послуги – шляхом сплати пені.</p>	<p>Відсутність у договорі законодавчо встановленого часу, з якого починається здійснення нарахування пені та її граничного розміру, може призвести ущемлення інтересів споживача у вигляді неправомірного нарахування пені та відповідно до його додаткових фінансових витрат.</p>
<p>п. 33.</p> <p>У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах положень Типового договору щодо розміру неустойки (штрафу), яка сплачується виконавцем послуги у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, позбавляє споживачів права бути повною мірою обізнаними із встановленими законодавством видами відповідальності за порушення умов договору, що може призвести до зменшення обсягів відповідальності для виконавця, а також до не здійснення виконавцем перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості та неотримання споживачами компенсації від виконавця послуги за невиконання його обов'язків</p>

(86) Крім того, Відділенням встановлено, що договори про надання послуги з централізованого водопостачання, укладені КП «Петропавлівський сількомунгосп» у період 2024 року з фізичними особами, які є діючими у 2025 році, також не відповідають Типовим договорам, затвердженим в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами).

- (87) Так, до прикладу, за результатом аналізу договору «Договір з індивідуальним споживачем будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» від «Інформація, доступ до якої обмежено», укладеного з фізичною особою «Інформація, доступ до якої обмежено», виявлено наступне:

<p>Умови Типового договору Договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення</p>	<p>Умови договору в редакції КП «Петропавлівський сількомунгосп»</p>	<p>Наслідки невідповідності умовам Типового договору</p>
<p>П.30. <i>Виконавець зобов'язаний:</i></p> <p>10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором;</p> <p>17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Звуження кола законодавчо встановлених обов'язків виконавця послуг може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді неотримання споживачами компенсації/перерахунку вартості від виконавця послуги за невиконання його обов'язків.</p>
<p><i>Відповідальність сторін за порушення умов договору</i></p> <p>п. 32.</p> <p>У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу.</p> <p>Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає</p>	<p><i>26.Споживач зобов'язаний:</i></p> <p>п. 12. У разі несвоєчасного здійснення платежів за послуги сплачувати пеню в розмірах, установлених законом або договором.</p> <p><i>29.Відповідальність сторін:</i></p> <p>п. 2) несвоєчасне внесення платежів за послуги шляхом сплати пені.</p>	<p>Відсутність у договорі законодавчо встановленого часу, з якого починається здійснення нарахування пені та її граничного розміру, може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді неправомірного нарахування пені та відповідно до його додаткових фінансових витрат.</p>

<p>за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу.</p> <p>Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p>		
<p><i>Відповідальність сторін за порушення умов договору</i></p> <p>33. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах положень Типового договору щодо розміру неустойки (штрафу), яка сплачується виконавцем послуги у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, позбавляє споживачів права бути повною мірою обізнаними із встановленими законодавством видами відповідальності за порушення умов договору, що може призвести до зменшення обсягів відповідальності для виконавця, а також до не здійснення виконавцем перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості та неотримання споживачами компенсації від виконавця послуги за невиконання його обов'язків</p>
<p>Пункт 42.</p> <p>Припинення цього договору не звільняє сторони від обов'язку виконання зобов'язань, які на дату такого припинення залишилися невиконаними, зокрема здійснення перерахунку плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, здійснення остаточних нарахувань плати за послуги та остаточних розрахунків.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах такої умови Типового договору позбавляє споживачів права бути повною мірою обізнаними із встановленим законодавством обов'язком виконання сторонами зобов'язань, які на дату припинення договору залишилися невиконаними, як безпосередньо для виконавця, так і споживача, що може призвести до зменшення обсягів відповідальності для виконавця, недоотримання споживачем коштів від здійснення перерахунку плати за послугу в разі її ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості,</p>

		здійснення остаточних нарахувань плати за послугу та остаточних розрахунків.
--	--	--

- (88) Аналогічні умови викладені і в інших діючих договорах, укладених КП «Петропавлівський сількомунгосп» з фізичними особами щодо надання послуги з централізованого водопостачання на території і інших населених пунктів, у межах яких КП «Петропавлівський сількомунгосп» надає зазначену послугу.
- (89) Таким чином, КП «Петропавлівський сількомунгосп», виклавши у договорах про надання послуги з централізованого водопостачання, укладених з юридичними особами та фізичними особами у досліджувальний період, умови договорів у наведених редакціях, які не передбачені Типовим договором з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення форма якого встановлена постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (зі змінами), звузило коло прав споживачів, зокрема, щодо відшкодування збитків внаслідок неналежного надання або ненадання послуг, значно звужено коло обов'язків виконавця послуг та відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (90) Зазначене одночасне звуження прав споживача та звуження обов'язків виконавця послуг може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуг та може ускладнити отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості.
- (91) Відповідно пункту 5 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (зі змінами), послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (92) Згідно з підпунктом 5 пункту 50 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (зі змінами), виконавець послуг зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачем договір відповідно до обраної співвласниками моделі договірних відносин.
- (93) У відповідності до абзацу четвертого частини четвертої статті 179 Господарського кодексу України при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (94) Отже, КП «Петропавлівський сількомунгосп» повинно було укладати договори з юридичними та фізичними особами про надання послуги з централізованого водопостачання відповідно до Типового договору, не відступаючи від його змісту, не зменшуючи обсягів прав індивідуального споживача та власної відповідальності за порушення умов цього договору.

6. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ДІЙ КП «ПЕТРОПАВЛІВСЬКИЙ СІЛЬКОМУНГОСП»

- (95) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополієм (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополієне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (96) КП «Петропавлівський сількомунгосп», зменшивши обсяги прав споживача, уклало договори зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання в редакції, яка не відповідає редакції Типового договору, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (97) Така поведінка КП «Петропавлівський сількомунгосп» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуги централізованого водопостачання.
- (98) З огляду на зазначене, Відділенням встановлено, що завдяки ринковій владі КП «Петропавлівський сількомунгосп» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуги з централізованого водопостачання, що, в тому числі, може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів цих послуг.
- (99) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монополю владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

7. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ КП «ПЕТРОПАВЛІВСЬКИЙ СІЛЬКОМУНГОСП» ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (100) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умов, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (101) Унаслідок вчинення КП «Петропавлівський сількомунгосп» дій, які полягають в укладенні діючих договорів зі споживачами про надання послуги з централізованого водопостачання в редакції, яка не відповідає редакції Типового договору, тим самим зменшивши обсяги прав споживачів, його привабливість для споживачів могла б різко зменшитися і тому, за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання, необхідною ознакою якої відповідно до абзацу другого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, КП «Петропавлівський сількомунгосп» істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

8. ВИСНОВКИ

- (102) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (103) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (104) Таким чином, з огляду на ознаки монопольного (домінуючого) становища КП «Петропавлівський сількомунгосп» на ринку послуги з централізованого водопостачання, його дії, які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, редакція яких не відповідає умовам Типових договорів зі споживачами про надання послуги з централізованого водопостачання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами), що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання.

- (105) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 3, 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Комунальному підприємству «Петропавлівський сількомунгосп» (ідентифікаційний код юридичної особи - «Інформація, доступ до якої обмежено») припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема шляхом:

- укладення із споживачами договорів про надання послуги з централізованого водопостачання у відповідності до вимог Типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами);

- інформування споживачів, з якими укладено індивідуальні договори про надання послуги з централізованого водопостачання, умови яких не відповідають Типовому договору, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до Типового договору.

Зазначаємо, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень цих рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України не розпочинатиме провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **упродовж двох місяців з дня їх отримання** з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

